

B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs Hogeschool Edith Stein

*Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
1 en 2 februari 2012*

 Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrucken.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting	4
Colofon	6
Inleiding	7
1. Beoogde eindkwalificaties	9
2. Onderwijsleeromgeving	11
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	17
Bijlagen	21
Bijlage 1 Visitatiecommissie	22
Bijlage 2 Programma visitatie	26
Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens	29
Bijlage 4 Eindkwalificaties	31
Bijlage 5 Programmaoverzicht	32
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	33
Bijlage 7 Onafhankelijkheidsverklaringen	34

Samenvatting

Op 1 en 2 februari 2012 is de B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs van Hogeschool Edith Stein gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **goed**.

Hogeschool Edith Stein wil een hoogwaardige innovatieve kennisinstelling zijn. Ze wil haar studenten gedegen onderwijs van hoog niveau in een inspirerende en waardevolle omgeving bieden. Studenten worden toegerust voor de beroepspraktijk en zijn in staat zich verder te ontwikkelen als professional. Daarnaast wil de hogeschool een bijdrage leveren aan de versterking van de innovatiekracht van scholen en instellingen, door als een open kenniscentrum te functioneren.

De B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs is een vierjarige bacheloropleiding (240 EC). De opleiding leidt studenten op tot zelfstandigheid. De mate van zelfstandigheid in het eerste jaar hangt af van de vooropleiding en de competenties van de studenten. De SBL-competenties zoals die in de wet op de beroepen in het onderwijs (BIO) zijn vastgelegd, zijn leidend voor de opleiding.

De hogeschool heeft landelijke ontwikkelingen op het gebied van kennisbases en interne ontwikkelingen inzake de opleidingsvisie aangegrepen om het curriculum van de bacheloropleiding te herijken. De bacheloropleiding bevindt zich in een veranderingsproces, waarbij ten tijde van de visitatie in de eerste twee jaar en het vierde jaar met een nieuw programma gewerkt wordt.

De doelstellingen

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde eindkwalificaties als **goed**. De opleiding heeft de landelijke SBL-competenties goed vertaald naar de eigen opleiding. De competenties zijn geconcretiseerd naar inhoud en niveau. Dit is mede gedaan aan de hand van de internationaal geaccepteerde Dublin Descriptoren. Daarnaast heeft de opleiding een zeer sterke relatie met het regionale werkveld. Alle studenten van de opleiding lopen vanaf de eerste week stage. In het programma Opleiden in de School, een belangrijke pijler van de bacheloropleiding, werkt de opleiding met betrekking tot het opleiden nauw samen met basisscholen in de regio om samen kennis te ontwikkelen en te delen. De visitatiecommissie heeft bovendien veel waardering voor de sterke visie van de opleiding op het onderwijs, die door alle betrokkenen gedeeld en gedragen wordt. Ook in deze visie komt ook de sterke relatie met de beroepspraktijk nadrukkelijk naar voren.

De onderwijsleeromgeving

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving als **voldoende**. De opleiding

biedt drie praktijkgerichte programma's die studenten in staat stellen de eindkwalificaties te bereiken, in alle drie programma's. De opleiding sluit met de drie verschillende programma's (Klasse!, Opleiden in de School en Top) aan op de verschillende instroomniveaus en behoeften van de studenten. De opleiding heeft, middels de stages, een sterke relatie met het werkveld. Hierdoor is er sprake van een goede afstemming tussen theorie en praktijk. Ook in het didactisch concept staat toepassing in de praktijk en het betekenis geven aan het geleerde centraal. De docenten worden door studenten gewaardeerd om hun betrokkenheid en behulpzaamheid. De hogeschool kent zeven lectoraten die een (actieve) rol vervullen in het bachelorprogramma. Hierdoor zijn onderzoek en onderwijs met elkaar verbonden. De opleiding heeft een studeerbaar programma ontwikkeld, waarbij de zelfstandigheid toeneemt naarmate de opleiding vordert. In de laatste LIO-stage staan studenten twee dagen per week zelfstandig voor de klas. Studenten worden in de opleiding en tijdens de stage begeleid door één studieloopbaanbegeleider. De opleiding beschikt over adequate faciliteiten waaronder een uitgebreide mediatheek waar studenten leermiddelen kunnen lenen en kunnen werken.

De commissie is echter ook van mening dat de organisatie van de opleiding en de communicatie

naar studenten op een aantal onderdelen verbeterd kan worden, en vraagt nadrukkelijk aandacht voor deze 'kleine kwaliteit'.

De toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als **goed**. De SBL-competenties (eindkwalificaties) spelen een centrale rol bij de beoordelingen en evaluaties. Zij vormen de kapstok van het beoordelingssysteem. Uiteindelijk wordt het realiseren van de eindkwalificaties vastgesteld in het ontwerponderzoek, waarbij studenten een oplossing ontwerpen voor een gesignaleerd probleem en dat toepassen in de eigen lespraktijk. De eindresultaten tonen dat de opleiding studenten opleidt tot degelijke leerkrachten. Dit is ook bevestigd door vertegenwoordigers van het beroepenveld met wie de commissie gesproken heeft. De visitatiecommissie vindt het positief dat de opleiding extra aandacht heeft besteed aan het vergroten van de toetsdeskundigheid van de examencommissie en de docenten door het inhuren van externe ondersteuning, scholing en intervisie. De beoordeling van de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties wordt goed uitgevoerd. Dit komt mede doordat er ook voor studenten duidelijke beoordelingsvoorschriften zijn, met duidelijke beoordelingscriteria, er meerdere beoordelaars worden ingezet en het niveau duidelijk hbo-bachelorniveau is.

Aanbevelingen

Naast deze positieve bevindingen, plaatst de visitatiecommissie op enkele onderwerpen aanbevelingen voor verdere verbetering.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld (voldoende en goed) en op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs van Hogeschool Edith Stein.

Namens de voltallige visitatiecommissie, Utrecht, maart 2012

Ir René S. Kloosterman
Voorzitter

Drs T. Buising
Secretaris

Het viel de commissie op dat de hogeschool een veelheid aan documenten ter beschikking heeft gesteld, die alle iets zeggen over de kwaliteit van de opleiding. In die veelheid schuilt het gevaar, dat redundantie optreedt of erger nog verwarring. Dit straalt uit naar studentproducten waarin – hoewel in correct Nederlands - soms weinig efficiënte taal wordt gebruikt. De commissie daagt Edith Stein uit om beperking te betrachten in hoeveelheden tekst.

Tevens vraagt de commissie aandacht voor de 'kleine kwaliteit'. De studenten hebben bij de commissie aangegeven dat de communicatie naar studenten verbeterd kan worden. Studenten ontvangen de roosters vrij laat en kunnen daardoor niet altijd tijdige afspraken maken met de stageschool. Daarnaast worden studenten niet tijdig op de hoogte gebracht van bijzonderheden, zoals het niet doorgaan van een onderdeel van het studieprogramma. De alumni hebben opgemerkt dat de leeftijdspecialisatie (jongere kind, oudere kind) niet automatisch betekent dat je in de praktijk ook aan die leeftijdsgroep lesgeeft. Daardoor kan het volgens hen voorkomen dat je een les moet verzorgen waarmee je nog geen ervaring hebt opgedaan.

Voorts ziet de commissie mogelijkheden om de intake-gesprekken met aspirant studenten breder in te zetten teneinde de keuze voor de studie beter plaats te laten vinden, en zo onnodige uitval te voorkomen.

Tenslotte denkt de commissie dat de opleiding een verfrissingslag aan kan brengen in de alomtegenwoordige begrippen als sociaal constructivisme, professionele dialoog et cetera. Nieuwe taal kan recht doen aan de vernieuwende slag die de opleiding op adequate wijze heeft ingezet.

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Edith Stein
M.A. de Ruyterstraat 3
7550 AN Hengelo
074 - 8516100
Status instelling: bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: aangevraagd

Opleiding: B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs
Niveau: Hbo bachelor
Aantal studiepunten: 240 EC
Titel: Bachelor of Education
Locatie: Hengelo
Variant: Voltijd en deeltijd
Croho-nummer: 34808
Kwantitatieve gegevens van de opleiding zijn weergegeven in bijlage 3

Voor kwaliteit verantwoordelijke bestuurder: de heer Drs. H. Mulders
Directeur: Mevrouw Drs. M. Ketz
Contactpersoon met betrekking tot kwaliteit van de opleiding: Mevrouw Drs. M. Ketz
Contactgegevens: t 074 – 8516100 w www.edith.nl e directiesecretariaat@edith.nl

Visitatiecommissie

De visitatiecommissie bestond uit:
De heer Ir. R.S. Kloosterman, voorzitter
Mevrouw Dr. G.M.T. Geerdink, werkveld- en domeindeskundige
De heer Drs. J. H. Morshuis, werkveld- en domeindeskundige
De heer H. den Uijl MA, studentlid
Mevrouw Drs. T. Buising, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO; de NVAO heeft ingestemd met de samenstelling, dossier #5553.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
(030) 87 820 87
www.AeQui.nl

Inleiding

Hogeschool Edith Stein positioneert zich als een zelfstandige hogeschool en richt zich op opleidingen tot beroepen in het primair onderwijs. De hogeschool biedt een bacheloropleiding en een masteropleiding aan. Daarnaast verzorgt de hogeschool nascholingstrajecten op het gebied van taal, rekenen en bewegingsonderwijs en professionaliseringstrajecten voor het primair onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs. Er studeren circa duizend bachelor- en masterstudenten aan de hogeschool.

Hogeschool Edith Stein heeft een monopolypositie in de regio Twente. De instelling leidt op voor katholiek, protestants-christelijk, openbaar en algemeen bijzonder onderwijs. Het verzorgingsgebied omvat circa 350 scholen voor primair onderwijs, veertien scholen voor voortgezet onderwijs en een Regionaal Opleidingen Centrum.

Het instituut

De hogeschool wil een hoogwaardige innovatieve kennisinstelling zijn. Ze wil haar studenten gedegen onderwijs van hoog niveau in een inspirerende en waardevolle omgeving bieden. Studenten worden toegerust voor de beroepspraktijk en zijn in staat zich verder te ontwikkelen als professional. Daarnaast wil de hogeschool een bijdrage leveren aan de versterking van de innovatiekracht van scholen en instellingen, door als een open kenniscentrum te functioneren. De hogeschool verzorgt opleidingen en verricht onderzoek waarvan de resultaten ten goede komen aan het onderwijsveld. Ze streeft daarbij naar betrokkenheid bij en samenwerking met haar maatschappelijke partners.

De opleiding

De hogeschool heeft landelijke ontwikkelingen op het gebied van kennisbases en interne ontwikkelingen inzake de opleidingsvisie aangepakt om het curriculum van de bacheloropleiding te herijken. De bacheloropleiding bevindt zich in een veranderingsproces, waarbij ten tijde van de visitatie in de eerste twee jaar en het vierde jaar met een nieuw programma gewerkt wordt.

De B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs is een vierjarige bacheloropleiding (240 EC). De opleiding wil studenten opleiden tot zelfstandigheid. De mate van zelfstandigheid in het eerste jaar hangt af van de

vooropleiding en de competenties van de studenten. De SBL-competenties zoals die in de wet op de beroepen in het onderwijs (BIO) zijn vastgelegd, zijn leidend voor de opleiding. Dit betreft interpersoonlijk, pedagogisch, vakdidactisch, organisatorisch competent en competent in samenwerken met collega's, competent in samenwerken in en met de omgeving en reflectie.

De opleiding maakt onderscheid in verschillende fasen: opleidingsbekwaam, beroepstakenbekwaam, werkplekbekwaam en startbekwaam. Het eerste jaar van de opleiding (opleidingsbekwaam) is gericht op oriëntatie en selectie. In het tweede jaar (beroepstakenbekwaam) vindt verdieping plaats. In het derde jaar (werkplekbekwaam) vindt verdieping en integratie plaats op het gebied van passend onderwijs en handelingsgericht werken. Daarnaast kiezen de studenten een uitstroomprofiel (leeftijdsspecialisatie): het jongere kind of het oudere kind. In het vierde jaar (startbekwaam) vindt in het eerste semester verbreding of verdieping plaats in de vorm van de loopbaanminor, een internationale studie of stage of de vrije keuze. Het laatste semester is bestemd voor de LIO-stage en het ontwerponderzoek.

Studenten kunnen in het eerste jaar instromen in drie verschillende programma's: Klasse!, Opleiden in de School (OidS) en Top. Bij het eerste programma volgen de studenten vier dagen les op de hogeschool en lopen de studenten één dag stage. Bij de laatste twee programma's volgen de studenten drie dagen

les op de hogeschool en zijn ze 2 dagen op de stageschool voor stage en les.

Studenten kunnen een certificaat behalen van het Dalton-, Jenaplan- en Freinetonderwijs en een diploma van het Montessorionderwijs.

De opleiding kent ook een deeltijdvariant. Deeltijdstudenten volgen een twee- of vierjarige opleiding. Beide varianten kennen verschillende instroomeisen.

De visitatie

Hogeschool Edith Stein heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met Hogeschool Edith Stein een onafhankelijke en ter

zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 1 en 2 februari 2012 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie. Daar waar aan de orde, is een onderscheid gemaakt in de beoordeling van de verschillende varianten.

Deze rapportage is in concept toegestuurd aan de opleiding in maart 2012, de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde eindkwalificaties als **goed**. De opleiding heeft de landelijke SBL-competenties goed vertaald naar de eigen opleiding. De competenties zijn geconcretiseerd naar inhoud en niveau. Dit is mede gedaan aan de hand van de internationaal geaccepteerde Dublin Descriptoren. Daarnaast heeft de opleiding een zeer sterke relatie met het regionale werkveld. Alle studenten van de opleiding lopen vanaf de eerste week stage. In het programma Opleiden in de School, een belangrijke pijler van de bacheloropleiding, werkt de opleiding met betrekking tot het opleiden nauw samen met basisscholen in de regio om samen kennis te ontwikkelen en te delen. De visitatiecommissie heeft bovendien veel waardering voor de sterke visie van de opleiding op het onderwijs, die door alle betrokkenen gedeeld en gedragen wordt. Ook in deze visie komt de sterke relatie met de beroepspraktijk nadrukkelijk naar voren.

Afstemming beroepenveld

De relatie met de beroepspraktijk is een belangrijk onderdeel van het beroepsprofiel en de visie van de opleiding op onderwijs. In deze visie en in de samenwerking met de beroepspraktijk spelen begrippen als vakmanschap, professionele dialoog en opbrengstgericht leren een belangrijke rol. Uitgangspunt hierbij is dat de toekomstige leerkrachten hun vak verstaan en ieder kind in staat stellen het beste uit zich zelf te halen. De toekomstige leerkrachten kunnen daarbij met de verschillende betrokkenen in gesprek gaan: medestudenten, collega's, ouders en professionals rondom het onderwijs. Uit de gesprekken met de docenten blijkt dat zij die visie delen en ook kunnen vertalen naar hun eigen lespraktijk.

De relatie met de beroepspraktijk krijgt in de opleiding op verschillende manieren vorm. In de verschillende programma's van de opleiding (Klasse!, Top Programma en OidS) wordt nauw samengewerkt met respectievelijk reguliere stagescholen en (academische) opleidingsscholen. Met opleidingsscholen wordt intensiever samengewerkt. De opleidingsscholen waarmee de hogeschool samenwerkt zijn in 2009 geaccrediteerd en als zeer goed beoordeeld. Studenten lopen vanaf de eerste week stage. In het Top- en OidS programma lopen de studenten van Edith Stein stage op een opleidingsschool waar ze ook les krijgen. In het

programma Opleiden in de School (OidS), een belangrijke pijler van de bacheloropleiding, staat samen opleiden centraal. De opleiding, de studenten en de basisschool werken samen aan het ontwikkelen, delen en onderhouden van kennis.

De praktijkgerichtheid van de opleiding is tijdens de visitatie bevestigd door onder andere de alumni en andere vertegenwoordigers van de beroepspraktijk. De alumni waar het panel mee gesproken heeft, zijn werkzaam bij basisscholen in de regio, in een vast dienstverband of als invalleerkracht.

De opleiding voert frequent overleg met vertegenwoordigers van de beroepspraktijk, verenigd in wat de hogeschool noemt haar Raad van Advies. De leden van deze Raad met wie de commissie gesproken heeft, toonden de nodige visie over de rol en plaats die de hogeschool inneemt. Ook gaven betrokkenen aan dat de hogeschool een stevige band onderhoudt met het werkveld. De visitatiecommissie beaamt dat en waardeert de inbreng van het werkveld in de opleiding.

Actueel

De hogeschool hanteert de wettelijk voorgeschreven SBL-competenties als eindkwalificaties voor de bacheloropleiding. Deze zijn in samenwerking met een aantal andere hogescholen (Interactum)

uitgewerkt tot een beoordelingskader (genaamd 'De Kernen'). Hierin worden de competenties uitgewerkt in kerntaken en beheersingsniveaus per competentie.

De landelijke discussie over de kwaliteit van leraren en de pabo's heeft geleid tot landelijke kennisbases en landelijke toetsing van een aantal onderdelen. Docenten van Edith Stein zijn nauw betrokken geweest bij het ontwikkelen van de landelijke kennisbases. Naast het voorzitterschap van de ontwikkelgroep kennisbasis rekenen/wiskunde, hebben ook docenten Nederlands, muziek en beeldende vorming in ontwikkelgroepen geparticipeerd. De actuele kennisbases rekenen/wiskunde en Nederlands zijn in de vakkenlijnen van het curriculum geïmplementeerd.

Concreet

De SBL-competenties zijn per opleidingsfase geconcretiseerd in studenteisen. Daarnaast zijn ze in de studiehandleidingen uitgewerkt in uiteindelijke leerdoelen per vak. Hierbij wordt onderscheid

gemaakt in hoofd (cognitief), handen (vaardigheden) en hart (attitude). Voor Nederlands en rekenen/wiskunde geldt dat de landelijke kennisbases gehanteerd worden. Deze zullen vanaf studiejaar 2011-2012 ook landelijke getoetst worden.

Studenten waarmee de commissie gesproken heeft, zijn zich bewust van het hoofd-handen-hartprincipe en hanteren dit bij het reflecteren op het eigen handelen in de praktijk.

Dublin Descriptoren

De opleiding heeft de Dublin Descriptoren voor het bachelorniveau verbonden aan de competenties zoals die vermeld zijn in bijlage 4. De interpretatie van de Dublin Descriptoren is zodanig geconcretiseerd, dat het de visitatiecommissie duidelijk is hoe de vertaalslag hiervan naar het curriculum is gemaakt. De visitatiecommissie heeft dan ook vastgesteld dat de Dublin Descriptoren te identificeren zijn binnen de opleidingsspecifieke competenties.

2. Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting: De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving als **voldoende**. De opleiding biedt drie praktijkgerichte programma's die studenten in staat stellen de eindkwalificaties te bereiken, in alle drie programma's. De opleiding sluit met de drie verschillende programma's (Klasse!, Opleiden in de School en Top) aan op de verschillende instroomniveaus en behoeften van de studenten. De opleiding heeft, middels de stages, een sterke relatie met het werkveld. Hierdoor is er sprake van een goede afstemming tussen theorie en praktijk. Ook in het didactisch concept staat toepassing in de praktijk en het betekenis geven aan het geleerde centraal. De docenten worden door studenten gewaardeerd om hun betrokkenheid en behulpzaamheid. De hogeschool kent zeven lectoraten die een (actieve) rol vervullen in het bachelorprogramma. Hierdoor zijn onderzoek en onderwijs met elkaar verbonden. De opleiding heeft een studeerbaar programma ontwikkeld, waarbij de zelfstandigheid toeneemt naarmate de opleiding vordert. In de laatste LIO-stage staan studenten twee dagen per week zelfstandig voor de klas. Studenten worden in de opleiding en tijdens de stage begeleid door één studieloopbaanbegeleider. De opleiding beschikt over adequate faciliteiten waaronder een uitgebreide mediatheek waar studenten leermiddelen kunnen lenen en kunnen werken. De commissie is echter ook van mening dat de organisatie van de opleiding en de communicatie naar studenten op een aantal onderdelen verbeterd kan worden. Dit betreft met name de planning van het onderwijs en de communicatie over de roosters.

Programma dekt de eindkwalificaties

De opleiding kent drie verschillende programma's waarmee ze optimaal recht doet aan het verschil in beginsituatie bij studenten. Het Klasse! Programma is het meest reguliere programma dat open staat voor alle studenten. Het programma is bedoeld voor studenten die behoefte hebben aan het oprispen van de kennis van de basisschoolvakken en die behoefte hebben aan extra voorbereiding voor de landelijke taal- en rekentoets. In het Klasse! Programma gaan de studenten vier dagen naar school en één dag per week op stage. Het Opleiden in de School-programma (OidS) is voor studenten die beschikken over de basiskennis van basisschoolvakken en die behoefte hebben aan meer lessen in de praktijk. Studenten in dit programma volgen drie dagen les op de hogeschool en twee dagen per week stage en les op de opleidingsschool. In het Top Programma zijn de leervragen van de student meer dan in de andere trajecten, leidend voor het leerproces. Ook is er extra aandacht voor onderzoek en internationalisering. Top-studenten volgen drie

dagen les op de hogeschool en twee dagen stage en les op een opleidingsschool.

De bacheloropleiding duurt vier jaar, waarbij elk jaar bestaat uit twee semesters. Elk jaar is gekoppeld aan een niveau, respectievelijk opleidingsbekwaam, beroepstakenbekwaam, werkplekbekwaam en startbekwaam.

De opleiding is in studiejaar 2010-2011 gestart met een nieuw programma. Aanleiding hiervoor is de ontwikkeling van de landelijke kennisbases en de te verwachten ontwikkelingen van de overige kennisbases. De kennisbases zijn vertaald in de vakkenlijnen. De eerste twee jaar van de opleiding bestaan uit vakkenlijnen en beroepsthema's. Elk semester start met een beroepsthema. De thema's zijn respectievelijk oriëntatie op beroep, rijke leeromgeving, didactisch repertoire en onderwijs in samenhang. Het beroepsthema duurt circa vier weken. Tijdens deze periode worden verschillende vakken integraal aangeboden en getoetst. Bij het beroepsthema rijke leeromgeving gaat dit om de vakken rekenen/wiskunde, Nederlands, pedagogiek/

onderwijskunde, aardrijkskunde en handvaardigheid. Na het beroepsthema volgen de studenten gedurende de eerste twee jaar verschillende vakkenlijnen. Dit betreft onder andere de vakken rekenen/wiskunde, Nederlands, pedagogiek/onderwijskunde, muziek, tekenen, beroepsidentiteit, ICT, schrijven, Engels, aardrijkskunde, dans en handvaardigheid. De vakken rekenen/wiskunde, Nederlands en pedagogiek/onderwijskunde komen in elk semester aan bod. Studenten starten in het eerste semester ook met de stage. Afhankelijk van het programma dat studenten volgen (Klasse!, Top of OidS) lopen de studenten één of twee dagen stage. Zowel in het eerste als het tweede jaar hebben de studenten daarnaast één vrij te besteden studiepunt.

Het eerste semester van het derde jaar kent net als de voorgaande semesters de vakkenlijnen. Daarnaast vindt in dit semester de vak- en leeftijdsspecialisatie (jongere of oudere kind) plaats. Hierbij verdiepen de studenten zich in de ontwikkelingsfase van de leerlingen en de betekenis hiervan voor het leren van kinderen. Er vindt een theoretische verdieping plaats vanuit de vakken, direct gerelateerd aan de praktijk. Studenten maken daarbij per vak een portfolio waarin ze laten zien hoe ze met behulp van theorie en onderzoek naar de beginsituatie in de klas een plan van aanpak kunnen opstellen en daar vervolgens resultaten bij leerlingen mee behalen. In het tweede semester kiezen studenten voor een loopbaanminor of internationalisering. Studenten kunnen kiezen voor de minoren Speciale Onderwijsbehoeften, Management, OOK (Onderzoeken en Ontwerpen met Kinderen), voor een verblijf in het buitenland (stage of colleges) of deelname aan de internationale klas in Hengelo, de premaster Onderwijskunde van de Universiteit Twente of de opleiding leraar Nederlands tweedegraads. Daarnaast vindt in dit semester het schoolontwikkelingsthema plaats. Hierbij wordt door een groepje van maximaal vier studenten een ontwerpgericht onderzoek uitgevoerd voor een basisschool. Gedurende het gehele derde jaar lopen de studenten ook twee dagen per week stage.

In het eerste semester van het vierde jaar vindt verdere verbreding plaats. Studenten volgen een aantal gemeenschappelijke vakken, zoals School in de Maatschappij en Levensbeschouwing. Daarnaast

krijgen de studenten les in de door hun gekozen leeftijd- en vakspecialisatie en ronden zij de gekozen loopbaanminor af. Het tweede semester van het vierde jaar bestaat uit een aantal vakken, de LIO-stage en het ontwerponderzoek. Met het ontwerp-onderzoek wordt de opleiding afgerond.

De relatie met de beroepspraktijk krijgt vorm in de stage. Studenten lopen gedurende de gehele opleiding (onder begeleiding) stage. Studenten van het Klasse! Programma lopen in de eerste twee jaar 1 dag per week stage bij een reguliere stageschool. In het derde jaar lopen zij twee dagen per week stage. Studenten van het OidS- en Top Programma krijgen per week twee dagen stage en les op de (academische) opleidingsschool. Daarnaast zijn er (voor alle studenten) verdeeld over het jaar vier fulltime stageweken. En in het laatste jaar staan alle studenten tijdens de LIO-stage twee dagen in de week zelfstandig voor de klas.

Inzake de stages merken de studenten en alumni waarmee de commissie gesproken heeft op dat studenten niet altijd op een stageschool geplaatst worden die past bij het programma (Klasse!, OidS of Top) dat ze volgen.

Studenten worden vanaf de start van de opleiding geconfronteerd met onderzoeksvaardigheden, in de onderzoekslijn. Hierbij volgen studenten in het eerste en tweede jaar het vak wetenschappelijke oriëntatie. Studenten leren in het eerste jaar bijvoorbeeld verantwoorde literatuur op te zoeken, op een juiste manier een literatuurlijst aan te leggen en op een juiste manier verwijzen. In het derde jaar voeren de studenten in het kader van het onderdeel Schoolontwikkelingsthema een ontwerponderzoek uit bij een basisschool. In het vierde jaar vindt het afstudeeronderzoek plaats in de vorm van een ontwerponderzoek. Dit laatste ontwerponderzoek sluit aan op een door de student geconstateerd probleem in de stageklas.

Beroepsidentiteit is een belangrijk onderdeel van de opleiding. In het eerste semester maken de studenten een keuze voor één van de drie denominatieve richtingen (openbaar/algemeen-bijzonder, katholiek of protestants-christelijk). Reflectie op de beroepsidentiteit is onderdeel van alle competenties. In opdrachten, bij het opzetten

van het POP en tijdens voortgangsgesprekken wordt hierop gereflecteerd.

Studenten volgen tijdens de opleiding ook de vakkenlijn op het gebied van bewegingsonderwijs. Deze lessen zijn onderdeel van de totale leergang bewegingsonderwijs die tot de bevoegdheid leidt om in alle groepen van de basisschool bewegingsonderwijs te mogen geven. Zonder het afronden van die leergang (die pas na de bacheloropleiding wordt afgerond) mogen studenten alleen in groep 1 en 2 van de basisschool bewegingsonderwijs geven.

Studenten hebben de mogelijkheid om gedurende de opleiding een certificaat op het gebied van vernieuwingsonderwijs te behalen. Middels het volgen van extra lessen kan een getuigschrift voor het Dalton-, Freinet-, Jenaplan- of Montessori-onderwijs verkregen worden.

De hogeschool kent zeven lectoraten: Gedrag- en leerproblemen, Rich media en teacher learning, Doorlopende leerlijnen: effectief taal- en leesonderwijs, Virtuele ontwikkeling van de jeugd, Onderwijskundig leiderschap, Onderwijs-arrangementen in een maatschappelijke context en Functionele geletterdheid in doorlopende leerlijnen. De lectoraten zijn gekoppeld aan de loopbaanminoren of aan een van de specifieke programma's (Klasse!, Top of OidS). De lectoren zijn actief betrokken bij de opleiding. De lector Gedrag- en leerproblemen is bijvoorbeeld betrokken bij het Top Programma en de minor Specifieke onderwijsbehoefte in het derde jaar en begeleidt samen met de kenniskringleden studenten bij het derdejaars Schoolontwikkelingsthema. De lector Rich media en teacher learning heeft in studiejaar 2010 – 2011 15 docenten getraind in het begeleiden van het vierdejaars ontwerponderzoek. De lector op het gebied van Doorlopende leerlijnen: effectief taal- en leesonderwijs begeleidt studenten die een ontwerponderzoek op het gebied van lezen uitvoeren. Daarnaast verzorgen de lectoren diverse colleges. In totaal participeren 11 docenten in de verschillende kenniskringen.

Studenten hebben aangegeven dat lectoren lezingen verzorgen in de minoren. Ook participeren sommige studenten in een project van een lector.

Deeltijdstudenten kunnen één minor volgen, de minor Onderzoekend en Ontdekkend leren van Kinderen. Deeltijdstudenten van het vierjarige traject lopen in de eerste drie jaar één dag stage per week. In het laatste jaar lopen ze twee dagen stage. Deeltijdstudenten van het tweejarige traject lopen de eerste drie semesters een dag stage en in het laatste semester twee dagen per week. Deeltijdstudenten volgen niet de extra lessen op het gebied van bewegingsonderwijs.

Actueel

Het programma is ontwikkeld vanuit de SBL-competenties en wordt indien nodig bijgesteld. De opleiding geeft aan dat actuele thema's zoals handelingsgericht werken, passend onderwijs en opbrengstgericht onderwijs hierbij leidend zijn. Deze thema's zijn recentelijk verwerkt in het curriculum. Studenten leren deze thema's niet alleen toepassen in hun stage maar ondervinden ze zelf ook aan den lijve. Op dit moment worden de landelijke SBL-competenties herijkt. Zodra dit gebeurd is, zal de hogeschool dit vertalen naar de eigen opleiding. Hetzelfde geldt voor de implementatie van de andere kennisbases. Zodra deze zijn vastgesteld zullen ze in de opleiding geïmplementeerd worden.

Studenten wordt via evaluaties gevraagd naar input voor aanpassingen in het programma. Daarnaast zijn er elke periode panelgesprekken, waaraan van elke studiebegeleidingsgroep één student deelneemt. De alumni en studenten waarmee de commissie gesproken heeft, geven aan dat de opleiding naar de studenten luistert en indien nodig maatregelen doorvoert.

De visitatiecommissie heeft de literatuur van de opleiding ingezien en geconstateerd dat de opleiding gebruik maakt van actuele en relevante literatuur.

Internationalisering krijgt op verschillende manieren vorm in het programma. Studenten kunnen in het derde jaar kiezen voor de loopbaanminor Europese en Internationale Oriëntatie. Daarnaast vinden er buitenlandse excursies plaats en zijn er mogelijkheden om in het buitenland te studeren of stage te lopen. Ook krijgen de studenten het vak Engels. De opleiding verwacht dat de studenten voldoen aan het B2-niveau (CEFR) voor talen. Studenten die het Top Programma afronden of de internationale

loopbaanminor gevolgd hebben, kunnen het certificaat European Teacher krijgen. Deze studenten dienen dan wel te voldoen aan het C1-niveau (CEFR) voor talen.

De studenten hebben bij de commissie aangegeven dat de communicatie naar studenten verbeterd kan worden. Studenten ontvangen de roosters vrij laat en kunnen daardoor niet altijd tijdige afspraken maken met de stageschool. Daarnaast worden studenten niet tijdig op de hoogte gebracht van bijzonderheden, zoals het niet doorgaan van een onderdeel van het studieprogramma. De alumni hebben opgemerkt dat de leeftijdspecialisatie (jongere kind, oudere kind) niet automatisch betekent dat je in de praktijk ook aan die leeftijds-groep lesgeeft. Daardoor kan het volgens hen voorkomen dat je een les moet verzorgen waarmee je nog geen ervaring hebt opgedaan.

Didactisch concept

De opleiding hanteert 'samen opleiden' als didactisch concept. Het sociaal constructivisme is hiervan de belangrijkste pijler. Dit betekent dat ernaar gestreefd wordt om het onderwijs zoveel mogelijk in authentieke situaties vorm te geven. Hierbij wordt door docenten en studenten betekenis gegeven aan het geleerde, zodat studenten dit direct kunnen toepassen in de praktijk (de stage). Daarnaast zijn ook begrippen als opbrengstgericht leren, professionele dialoog en handelingsgericht werken belangrijk in de opleiding. De opleiding wil studenten laten ervaren wat het betekent om op een dergelijke manier te werken en te leren, zodat studenten ook in staat zijn dit in hun eigen lessen op de basisschool toe te passen.

Tijdens de opleiding worden veel opdrachten uitgevoerd. De opleiding hanteert daarbij de volgende drie dimensies van competenties: hoofd, handen en hart. Van studenten wordt conceptuele verdieping en reflectie (hoofd), reflectie op beroepsidentiteit (hart) en handelen (handen) verwacht. Naarmate de opleiding vordert, zullen de opdrachten meer vakoverstijgend zijn. De theorie wordt aangeboden in hoor- en werkcolleges. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van workshops, excursies, consultatie-uren, vaardigheidstrainingen en het ontwerpatelier.

De studenten waarmee de visitatiecommissie gesproken heeft, herkennen zich in het hoofdhanden-hartprincipe. Ze geven aan dat ze hier vooral in de eerste twee jaar heel bewust mee bezig zijn. In de latere fase van de opleiding is dit min of meer een automatisme geworden en staan de studenten meer zelfbewust voor de klas.

De opleiding heeft recentelijk het aantal contacturen verhoogd. Het aantal contacturen verschilt per traject dat de studenten volgen en neemt gedurende de opleiding af. Studenten in het Klasse! Programma hebben in het eerste jaar twintig contacturen en in het laatste jaar acht contacturen per week. Studenten van de andere twee trajecten hebben in het eerste jaar vijftien contacturen en in het laatste jaar acht contacturen.

Samenhang

De samenhang in de programma's wordt op diverse manieren geborgd. Ten eerste door de opbouw van het programma, waarbij in de eerste twee en een half jaar vakkenlijnen en beroepsthema's centraal staan. In de vakkenlijnen leren studenten de benodigde kennis en vaardigheden om les te kunnen geven. In de beroepsthema's vindt integratie van verschillende onderdelen plaats. Ten tweede hebben de stages hierin een belangrijke functie. Studenten starten vanaf de eerste week met de stage. De stage heeft in het eerste semester een oriënterend karakter. In het laatste semester staan de studenten zelfstandig twee dagen per week voor de klas. Gedurende het programma wordt de kennis en vaardigheden van studenten inzake de basisschoolvakken verdiept en neemt de zelfstandigheid in de klas toe.

Ook het (ontwerp)onderzoek is een rode draad in de opleiding. Studenten maken in de eerste twee jaar kennis met aspecten van het doen van (ontwerp)onderzoek, in het derde jaar voeren zij in groepjes een ontwerponderzoek uit en in het vierde jaar voeren zij een individueel ontwerponderzoek uit als afstudeeropdracht. Ondanks dat deze onderzoekslijn vrij recent is ingevoerd, is het volgens de visitatiecommissie een door alle betrokkenen erkende belangrijke rode draad in de opleiding.

Studeerbaarheid

De opleiding bevraagt studenten en alumni periodiek over de kwaliteit van het onderwijsprogramma en de effectiviteit daarvan voor het functioneren in het werkveld. Ook informele gesprekken kunnen leiden tot aanpassing van het onderwijsprogramma.

De opleiding heeft lage scores behaald in de meest recente Nationale Studenten Enquête. De opleiding is zich hiervan bewust en is van mening dat deze voor een groot deel verklaard worden door het veranderingstraject dat de opleiding nu doormaakt. De visitatiecommissie deelt deze mening. Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat zij soms ontevreden zijn over praktische zaken. De studenten hebben in het gesprek met de visitatiecommissie aangegeven dat ze de roosters voor het nieuwe semester vrij laat ontvangen. Ook is het niet altijd mogelijk om stage te lopen op een school die past bij het programma (Klasse!, OidS of Top) dat de studenten volgen. In de gesprekken met studenten en alumni is echter ook naar voren gekomen dat de opleiding hierin verbetermaatregelen treft.

De studenten waarmee de visitatiecommissie gesproken heeft zijn over het algemeen tevreden over de studeerbaarheid van het programma. Het vierde jaar wordt wel als 'veel' ervaren. In het laatste semester lopen de studenten twee dagen per week stage (LIO-stage), werken ze twee dagen per week aan het ontwerponderzoek en hebben ze een dag in de week college. Daarnaast moeten studenten dan nog vaak portfolio's (behorende bij de vak- en leeftijdspecialisatie) afronden.

Studiebegeleiding

Studenten worden in de stage en tijdens de studie door dezelfde studieloopbaanbegeleider begeleid. De begeleiding vindt plaats in studieloopbaangroepen (tutorgroepen). Daarin wordt de reflectieve leerlijn van beschrijvende, vergelijkende en kritische naar integratieve reflectie geoefend. Tijdens deze bijeenkomsten staat de ontwikkeling van de studenten als toekomstig leraar centraal. Daarnaast wordt ook ingegaan op persoonlijke zaken en studievoortgang. De bijeenkomsten zijn verplicht. Nieuwe docenten worden standaard opgeleid tot studieloopbaanbegeleider.

Voor studenten in het OidS-programma geldt dat zij op de stageschool begeleid worden door de schoolopleider. Op de stageschool worden, onder leiding van de schoolopleider, veel vaardigheden geoefend. Op de hogeschool wordt de student begeleid door de instituutsbegeleider. De instituutsbegeleider is eindverantwoordelijk voor de begeleiding van de studenten. De studenten hebben driewekelijks een studieloopbaangroep, begeleid door de instituutsbegeleider.

De studenten starten in het eerste jaar met een persoonlijk ontwikkelingsplan. Hierin beschrijft de student de eigen leerdoelen en geeft de student beargumenteerde keuzes aan van de competenties waaraan op welk niveau gewerkt wordt. Het POP is onderdeel van het bewijsportfolio. In dit portfolio verzamelt de student gedurende de opleiding verplichte en zelfgekozen bewijzen waarmee hij laat zien hoe hij zich heeft ontwikkeld in de competenties. Het bewijsportfolio is de input voor het tweejaarlijkse voortgangsgesprek, waarbij verwacht wordt dat de student de verbinding legt tussen de drie dimensies van competenties: conceptuele verdieping en reflectie (hoofd), reflectie op beroepsidentiteit (hart) en handelen (handen). De opleiding hanteert een bindend studieadvies.

In de deeltijdopleiding leren studenten van en met elkaar in een leerteam. De leerteambegeleider is het vaste aanspreekpunt en begeleidt de studenten tijdens de opleiding en in de stage.

Studenten waarmee de commissie gesproken heeft, zijn over het algemeen tevreden over de begeleiding die ze krijgen. Al merken ze daarbij wel op dat de kwaliteit van de begeleiding afhankelijk is van de begeleider die de student toegewezen krijgt. Studenten van het OidS-programma merken op dat de stagebegeleider van de school ook zeer regelmatig in de les komt kijken.

Instroom

Zoals eerder aangegeven kent de opleiding verschillende trajecten, met verschillende instroom-eisen of plaatsing op basis van een instroom-instrument. Voor toelating tot het Klasse! Programma gelden de reguliere toelatingseisen: havo of mbo niveau 4. Voor toelating tot het OidS-

programma geldt vwo of de mbo-opleiding onderwijsassistent van het ROC van Twente, met advies Opleiden in de School. Studenten die aan de toelatingseisen voor het OidS-traject voldoen komen ook in aanmerking voor het Top-programma. De definitieve selectie van studenten voor dit traject vindt in het eerste jaar plaats. Voor de vierjarige deeltijdopleiding gelden de reguliere toelatingseisen. Voor toelating tot de tweejarige deeltijdopleiding moeten studenten beschikken over een hbo- of wo-diploma en aantoonbare affiniteit hebben met het leren van kinderen en de SBL-competenties. Deeltijdstudenten krijgen altijd een intakegesprek. Tijdens dit gesprek worden eerder verworven competenties gerelateerd aan de eindkwalificaties van de opleiding (de SBL-competenties). Ter voorbereiding op het intakegesprek maken de deeltijdstudenten een portfolio.

Docenten

Het onderwijs wordt verzorgd door 69 docenten. De docenten geven zowel in de voltijd- als in de deeltijdopleiding les. De hogeschool streeft ernaar dat alle docenten van de bacheloropleiding beschikken over een opleiding op masterniveau. Ten tijde van de visitatie beschikten 33 docenten over een afgeronde masteropleiding.

De visitatiecommissie heeft tijdens de visitatie enthousiaste en betrokken docenten gezien. De docenten zijn opgeleid in een voor de opleiding relevant vakgebied. De docenten weten in de regel een goede verbinding te maken met de beroepspraktijk. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat het docententeam voldoende geëquipeerd is om het onderwijs van de opleiding te verzorgen.

De docent-student ratio is over de afgelopen vier jaar gemiddeld 1:22. De docenten zijn georganiseerd in faseteams en vakgroepen. De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor de invulling van de vakkenlijnen in het programma. In de faseteams ligt de nadruk op de studiebegeleiding en de samenhang in een fase.

Uit het gesprek met de docenten blijkt dat begrippen als opbrengstgericht leren en handelingsgericht werken in de vakken en colleges toegepast en concreet gemaakt worden. Zo beginnen alle docenten de colleges met het uitleggen van de leerdoelen. Daarnaast wordt bij de start van een vak ingegaan op de studiehandleiding, het doel van het vak en de plaats van het vak in de fase. In 2012 is het nieuwe semester gestart met een openingsbijeenkomst. Voor de deeltijd hebben alle docenten van dat semester zich tijdens deze bijeenkomst met hun vak aan de studenten gepresenteerd. Docenten hebben eveneens in het gesprek met de visitatiecommissie aangegeven dat er voldoende aandacht is voor scholing en intervisie. Voorbeelden hiervan zijn trainingen voor mentoren, scholing voor docenten met betrekking tot toetsing en scholing en intervisie inzake het beoordelen van ontwerp onderzoeken en studiedagen.

In de gesprekken met de studenten heeft de visitatiecommissie ervaren dat de studenten zeer tevreden zijn over hun docenten. Docenten reageren snel, zijn altijd bereid studenten te helpen en zijn goed bereikbaar. Daarnaast zijn de studenten ook positief over de persoonlijke sfeer op de hogeschool.

Faciliteiten

Hogeschool Edith Stein is gevestigd in Hengelo en beschikt over ruimtes die aansluiten bij de werkvormen die de opleiding hanteert. Er is een studielandschap waarin een uitgebreide mediatheek te vinden is en waar leermiddelen geleend kunnen worden en studenten kunnen werken als daar behoefte aan is. Daarnaast beschikt de hogeschool over adequate ICT-voorzieningen, een identiteitscentrum en verschillende ruimtes om individueel of in groepjes te kunnen werken. Studenten en docenten hebben ook de beschikking over een elektronische leeromgeving. Studenten kunnen daar informatie vinden over het programma, studiehandleidingen, readers, toetsen, het (digitaal) inleveren van opdrachten en dergelijke.

3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

De visitatiecommissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als **goed**. De SBL-competenties (eindkwalificaties) spelen een centrale rol bij de beoordelingen en evaluaties. Zij vormen de kapstok van het beoordelingssysteem. Uiteindelijk wordt het realiseren van de eindkwalificaties vastgesteld in het ontwerponderzoek, waarbij studenten een oplossing ontwerpen voor een gesignaleerd probleem en dat toepassen in de eigen lespraktijk. De eindresultaten tonen dat de opleiding studenten opleidt tot degelijke leerkrachten. Dit is ook bevestigd door vertegenwoordigers van het beroepenveld met wie de commissie gesproken heeft. De visitatiecommissie vindt het positief dat de opleiding extra aandacht heeft besteed aan het vergroten van de toetsdeskundigheid van de examencommissie en de docenten door het inhuren van externe ondersteuning, scholing en intervisie. De beoordeling van de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties wordt goed uitgevoerd. Dit komt mede doordat er ook voor studenten duidelijke beoordelingsvoorschriften zijn, met duidelijke beoordelingscriteria, er meerdere beoordelaars worden ingezet en het niveau duidelijk hbo-bachelorniveau is.

Valide

Het toetsbeleid van de opleiding is recent vastgelegd in een uitgebreid beleidsdocument. Afgeleid van het toetsbeleid zijn toetsplannen opgesteld. Hierin wordt aangegeven welke toetsen per fase worden afgenomen. Tevens wordt hierin de relatie met de SBL-competenties en de Dublin descriptoren weergegeven. Elk vak (of onderdeel) wordt afgesloten met een toets. De opleiding maakt daarbij gebruik van theorietoetsen, mondelinge tentamens, (onderzoeks)opdrachten, portfolio's, papers en presentaties. Een theorietoets kan een computertoets zijn, een schriftelijke toets of een mengvorm tussen schriftelijke toets en computertoets. In het eerste en tweede jaar maken de studenten ook gebruik van een digitaal portfolio. In het derde jaar maken de studenten binnen de gekozen leeftijdsspecialisatie per vak een portfolio of presentatie. Per vak is een beoordelingsformat beschikbaar waarin de eisen voor de portfolio/presentatie beschreven zijn.

De opleiding maakt ook gebruik van voorwaardelijke toetsen. Dat betekent dat studenten de studiepunten voor een vakkenlijn pas krijgen als ze de basistoets van de betreffende vakkenlijn met een

voldoende hebben afgerond. De opleiding biedt kennis- en vaardigheidsuren aan die ondersteunend zijn voor het behalen van de toetsen. Gedurende het eerste jaar vinden de afnames van de verplichte landelijke reken- en taaltoets plaats. Van studenten wordt verwacht dat zij deze halen. Studenten kunnen deze toetsen drie keer afleggen. Het niet halen van deze toets betekent stoppen met de opleiding. De opleiding biedt studenten van het Klasse!-programma verplichte vaardigheidlessen aan voor taal en rekenen waarmee ze voorbereid worden op deze landelijke toetsen.

Voor de beoordeling van de stage wordt gebruikt gemaakt van een stage-evaluatieformulier. De schoolbegeleider en de student vullen dit formulier in en bespreken dit met elkaar. De student neemt de formulieren met het gespreksverslag op in het digitale portfolio. Deze formulieren en de gegevens uit de stagebezoeken van de SLB worden door de opleiding gebruikt om de stagebeoordeling in te vullen. De stage wordt elk jaar afgesloten met een Groot Bezoek. Hierin wordt de stage beoordeeld.

De LIO-stage in het laatste jaar wordt beoordeeld met een functioneringsgesprek op basis van 360-gradenfeedback en een beoordelingsgesprek waarin de competenties van een startbekwame leerkracht

worden beoordeeld. De opleiding heeft hiervoor prestatie-indicatoren geformuleerd. Deze prestatie-indicatoren worden, samen met de reflectie van de student op zijn handelen en koppeling aan de theorie (hoofd-handen-hart), in voortgangsgesprekken getoetst. Het persoonlijk ontwikkelingsplan en de stage-evaluaties zijn input voor deze voortgangsgesprekken.

In het Onderwijs- en Examenreglement staat de rol van de examencommissie beschreven. De examencommissie is onder andere verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsen, het aanwijzen van examinatoren, het uitreiken van getuigschriften en het verlenen van vrijstellingen.

Om de examencommissie te ondersteunen in haar taken inzake de kwaliteit van de toetsing en borging van het niveau, heeft de opleiding twee externe (toets)deskundigen aan de commissie toegevoegd. De examencommissie heeft haar taken op het gebied van het beoordelen van de kwaliteit van de toetsen neergelegd bij een recentelijk ingestelde toetscommissie. De toetscommissie controleert op dit moment (na afname) de toetsen van het eerste en tweede jaar, het ontwerponderzoek en de stagebeoordelingen. In de toekomst zal dit worden uitgebreid en zal de toetscommissie de toetsen voor afname beoordelen. Het toetsbureau draagt zorg voor de praktische uitvoering van de organisatie en het afnemen van de toetsen.

De toetsing van de deeltijdopleiding vindt op dezelfde manier plaats als bij de voltijdopleiding. Identieke vakken worden op dezelfde manier getoetst en beoordeeld. In het tweejarige deeltijdtraject worden alle toetsen in het eerste jaar afgenomen op het niveau beroepstakenbekwaam en in het tweede jaar op het niveau startbekwaam.

Betrouwbaar

De SBL-competenties en de kernen zijn leidend voor de toetsing. De opleiding heeft de SBL-competenties uitgewerkt naar leerdoelen per fase en per vak. In de studiehandleidingen staat welke competenties getoetst worden en op welke wijze deze worden getoetst.

De docenten dragen zorg voor de constructie van toetsen en opdrachten en hebben een centrale rol

bij de beoordeling hiervan. Voor docenten is er een handleiding voor het opstellen van toetsen. In 2011 heeft de opleiding externe toetsdeskundigheid ingeschakeld om docenten te ondersteunen bij het maken van toetsen, toetsmatrijzen, beoordelingscriteria en dergelijke. Daarnaast heeft intervisie op deze onderwerpen plaatsgevonden. Ook tijdens studiedagen wordt aandacht besteed aan toetsing.

De opleiding hanteert het vier-ogenprincipe. Toetsen worden ontwikkeld door een team van docenten, soms vakoverstijgend. Ook de toetsen van de beroepsthema's worden door een team van docenten ontwikkeld. Er vindt vakoverstijgend overleg plaats tussen docenten over de beoordelingscriteria voor de opdrachten van de fasen opleidingsbekwaam en beroepstakenbekwaam. In de opdrachten en beoordelingscriteria maakt de opleiding het Hoofd-handen-hartprincipe zichtbaar.

Studentbeeld

In de jaarlijkse toetsboeken die per fase opgesteld worden, wordt bekend gemaakt welke toetsen wanneer afgenomen worden. Ook wordt aangegeven wanneer de beoordeling plaatsvindt en wanneer toetsen kunnen worden herkanst. Daarnaast wordt in de studiehandleidingen aandacht besteed aan de wijze van toetsing en de criteria die hierbij gehanteerd worden. Op de toets zelf worden het totaal aantal te behalen punten, het aantal te behalen punten per vraag en het benodigde aantal voor een voldoende weergegeven. Uit het gesprek dat de visitatiecommissie voerde met studenten, bleek dat zij een goed beeld hebben van waar ze op beoordeeld worden. Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat de kwaliteit van de toetsing in de afgelopen jaren sterk is verbeterd. De wijze van toetsen wordt door studenten als adequaat beoordeeld. Studenten hebben bevestigd dat alle vakken met een toets afgesloten worden. Studenten zijn op de hoogte van de beoordelingscriteria. De toetsen sluiten volgens de studenten goed aan bij de bestudeerde stof; inzake de integrale toetsen hebben de studenten opgemerkt dat niet alle vakken daarin evenredig vertegenwoordigd zijn.

Gerealiseerd eindniveau

Tijdens het visitatiebezoek heeft de visitatiecommissie diverse toetsen bestudeerd en geconcludeerd dat deze aan de maat zijn. De opleiding meet tijdens de afstudeerfase in het vierde jaar of de beoogde eindkwalificaties (de SBL-competenties) worden gerealiseerd.

In het vierde jaar vinden de LIO-stage en het afstudeeronderzoek plaats. Het ontwerponderzoek vormt het sluitstuk van de opleiding. Voor het ontwerponderzoek kiezen studenten een basisschoolvak in samenhang met pedagogiek/onderwijskunde (of andersom). Studenten sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij mogelijke problemen die zich voordoen in de eigen stageklas. Het ontwerponderzoek wordt individueel uitgevoerd. Studenten ontwerpen een oplossing voor het gesignaleerde probleem en voeren het ontwerp uit in de eigen lespraktijk. Op basis van het ontwerponderzoek schrijven studenten een verslag, dat bestaat uit de onderdelen vooronderzoek, ontwerp en evaluatie.

Tijdens het ontwerponderzoek kunnen studenten twee experts raadplegen: een expert op het vakgebied en een expert op het gebied van pedagogiek/onderwijskunde. Een expert geeft, gedurende een gesprek van dertig minuten feedback en advies ten aanzien van het raadplegen van bronnen en het gebruik van inspirerende voorbeelden. Studenten voegen de expertformulieren als bijlage bij hun verslag.

Ter voorbereiding op het ontwerponderzoek krijgen de studenten colleges over het opzetten en uitvoeren van het onderzoek. Deze colleges worden verzorgd door de studieloopbaanbegeleiders die daarin weer geschoold zijn door een van de lectoren. Studieloopbaanbegeleiders begeleiden de studenten ook tijdens de uitvoering van het onderzoek bij de planning, de voortgang en de keuze van vakinhoudelijke experts. De studenten worden beoordeeld door de studieloopbaanbegeleider en een tweede beoordelaar. Daarbij worden het verslag en de presentatie (aan beoordelaars, medestudenten, familie, vrienden, genodigden van basisscholen) beoordeeld. Studenten mogen pas een

presentatie geven als de examencommissie akkoord is met het ontwerponderzoek en toestemming voor de presentatie verleend heeft. Voor de beoordeling van het verslag en de presentatie heeft de opleiding uitgebreide maar heldere en eenduidig te interpreteren beoordelingsindicatoren geformuleerd. De beoordelingsformulieren en bijbehorende scoringsvoorschriften zijn bekend bij de studenten. Hierin wordt ook aangegeven wat nodig is om een hogere score te halen.

Om de betrouwbaarheid bij het beoordelen van de ontwerponderzoeken te vergroten, is hierbij in 2011 externe toetsdeskundigheid ingezet. De ontwerponderzoeken zijn toen beoordeeld door een studieloopbaanbegeleider en een externe deskundige. Ook zijn de studieloopbaanbegeleiders getraind in het beoordelen van de ontwerponderzoeken. Vanaf studiejaar 2011-2012 worden twee getrainde interne beoordelaars ingezet bij de beoordeling van de ontwerponderzoeken.

De studenten waarmee de commissie gesproken heeft, zijn tevreden over de begeleiding bij het ontwerponderzoek. Ze hebben aangegeven dat de keuze van het onderwerp tot stand komt in overleg met de studiebegeleider en collega's op de stageschool. De studenten zijn bekend met de beoordelingscriteria van het ontwerponderzoek.

De visitatiecommissie heeft vijftien afstudeerwerken bestudeerd. Deze bereiken een goed eindniveau, waardoor de visitatiecommissie overtuigd is dat het hbo-bachelorniveau voldoende geborgd is in de opleiding. De visitatiecommissie is van mening dat de opzet van de scripties steeds een ontwerp-onderzoek weerspiegelt, waardoor ook de onderzoekslijn goed terug te vinden is in de scripties. Voorts komt in de ogen van de visitatiecommissie de waardering (becijfering en feedback) van de opleiding naar de afgestudeerde overeen met de kwaliteit van de scriptie. De visitatiecommissie merkt hierbij op dat de afstudeerwerken wel omvangrijk zijn. Het taalgebruik dat in de scripties gehanteerd wordt, is weliswaar zonder uitzondering correct Nederlands, het getuigt niet in alle gevallen van het vermogen van de afgestudeerde om efficiënt en ter zake te formuleren.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

I. Basisgegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding(en)</i> ¹	
naam opleiding zoals in CROHO	B Opleiding tot Leraar Basisonderwijs
registratienummer CROHO	34808
oriëntatie en niveau opleiding	HBO Bachelor
graad en titel	B Ed
afstudeerrichtingen / 'tracks'	TOP-Programma
onderwijsvorm(en) ²	Regulier, competentiegericht onderwijs. Bijzonder kenmerk: bijdrage van de lectoraten aan het onderwijs
aantal studiepunten	240 EC
locatie(s)	Hengelo Ov.
variant(en)	Voltijd, deeltijd, duaal

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
naam instelling	Hogeschool Edith Stein/ Onderwijscentrum Twente 08YJ
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	aangevraagd
gegevens contactpersoon instelling	H. Mulders
e-mailadres voor kopie aanmelding	directiesecretariaat@edith.nl; info@AeQui.nl

II. Overzicht panelleden en secretaris

Naam (inclusief titulatuur)	Rol (voorzitter / lid / student-lid / secretaris)	Domeindeskundige (ja / nee)
Dr. G.M.T. Geerdink	lid	ja
Ir. R.S. Kloosterman	voorzitter	nee
Drs. J.H. Morshuis	lid	ja
H. den Uijl	studentlid	nee

III Secretaris/Coördinator

T. Busing	Gecertificeerd okt. 2010	
-----------	--------------------------	--

IV Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	Mevrouw Geerdink is associate lector aan de Faculteit Educatie Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
2	De heer Kloosterman is directeur van AeQui, evaluatiebureau voor het hoger onderwijs.
3	De heer Morshuis is algemeen directeur van CINOP.
4	De heer Den Uijl behaalde in oktober 2011 zijn MA graad Filosofie in Bedrijf aan de VU; hij behaalde reeds twee Bachelorgraden aan de RUG.

V Overzicht deskundigheden binnen panel³

¹ Panelleden kunnen voor meer opleidingen in een cluster worden ingezet; hiervoor 1 formulier invullen en benodigde gegevens herhalen.

² Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan: afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Deskundigheid	De deskundigheid blijkt uit:
a. deskundigheid ten aanzien van de ontwikkelingen in het vakgebied	Mevrouw Geerdink is werkzaam als senior onderzoeker voor de Faculteit Educatie van de HAN. Onderzoeksexpertise ligt op het terrein van curriculumontwikkeling, opleidingsdidactiek en seksediversiteit bij studenten. Onderzoeksprojecten waar ze nu mee bezig is zijn onder meer: evaluatie van een vernieuwd curriculum, verhoging rendement vanuit een sekseperspectief. De heer Morshuis is verantwoordelijk voor het gehele product- en kennisontwikkelingsbeleid van CINOP.
b. internationale deskundigheid	De heer Morshuis is eindverantwoordelijk voor de internationale activiteiten van 'CINOP Global'. Mevrouw Geerdink werkt intensief samen met de Vlaamse collega's binnen de redactie van het Tijdschrift voor Lerarenopleiders. Als hoofdredacteur heeft zij ook contact met het bestuur van de VELOV (Vereniging voor Lerarenopleiders Vlaanderen). Voorts is zij lid van de Association for Teacher Educators Europe (ATEE) en lid van de EAPRIL (European Association for Practioner Research on Improving Learning, en als reviewer actief voor: -European Journal for Teacher Education -Teaching and Teacher Education -Teachers and Teaching
c. werkvelddeskundigheid in het voor de opleiding relevante beroepenveld	De heer Morshuis is algemeen directeur van CINOP. Tot en met 2008 was hij voorzitter van het CvB van Hogeschool Domstad. Tevens is hij lid van de raad van toezicht bij een ROC. Mevrouw Geerdink werkte vanaf 2000 voor de Pabo van de HAN waar ze zich vooral heeft beziggehouden met onderwijsontwikkeling met als kernthema's: de pedagogische taak van het onderwijs en inclusief onderwijs.
d. ervaring met het geven en ontwikkelen van onderwijs op het desbetreffende opleidingsniveau en deskundigheid ten aanzien van de door de opleiding gehanteerde onderwijsvorm(en) ⁴	Mevrouw Geerdink is senior onderzoeker voor de Faculteit Educatie van de HAN. Onderzoeksexpertise ligt op het terrein van curriculumontwikkeling, opleidingsdidactiek en seksediversiteit bij studenten. Onderzoeksprojecten waar ze nu mee bezig is zijn onder meer: evaluatie van een vernieuwd curriculum, verhoging rendement vanuit een sekseperspectief.
e. visitatie- of auditdeskundigheid	De heer Kloosterman heeft vele visitatiecommissies voorgezeten.
f. studentgebonden deskundigheid	De heer Den Uijl behaalde in oktober 2011 zijn MA-graad Filosofie in Bedrijf aan de VU; hij behaalde reeds twee Bachelorgraden aan de RUG. In 2009 en 2010 was hij wiskundedocent aan het Gomarus college te Groningen (HAVO/VWO2).

Bijlagen

- 1) Brief instelling: de door het bestuur van de instelling ondertekende brief met verzoek om beoordeling van het panel voor de desbetreffende opleiding;
- 2) Curriculum vitae van de panelleden, met vermelding van de genoten opleiding(en) en relevante werkervaring;
- 3) Onafhankelijkheidsverklaring: voorafgaand aan het beoordelingsproces door ieder panellid ondertekend formulier "Onafhankelijkheid en geheimhouding".

³ N.B. De secretaris is GEEN panellid

⁴ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Curricula Vitae

Dr Gerda Geerdink

Huidige functie:

senior onderzoeker van het Kenniscentrum 'Kwaliteit van leren', onderdeel van de Faculteit Educatie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Gerda Geerdink volgde de eerste en tweedegraads lerarenopleiding geschiedenis aan het hoger beroepsonderwijs (Hogeschool Gelderland als voorloper van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) en haalde daarna het doctoraal geschiedenis aan de Universiteit Utrecht.

Vanaf 1990 tot 2000 heeft ze als hoofddocent/opleider/onderzoeker op zowel de tweedegraads lerarenopleiding als op de pabo gewerkt. Op de tweedegraads lerarenopleiding verzorgde ze geschiedenisonderwijs twintigste eeuw en binnen de deeltijdopleiding was ze verantwoordelijk voor de afstudeervariant Redactie en uitgeverij. Vanaf 2000 werkte ze alleen voor de Pabo van de HAN waar ze zich vooral heeft beziggehouden met onderwijsontwikkeling met als kernthema's: de pedagogische taak van het onderwijs en inclusief onderwijs. De werkzaamheden als hoofddocent zijn gecombineerd met onderzoek. In 2007 promoveerde ze op sekseverschillen in motieven en opleidingsverwachtingen bij pabostudenten. Daarnaast heeft ze onderzoek gedaan naar de wijze waarop vwo-instromers het pabocurriculum beoordelen en waarderen.

Van 2006 tot 2010 is ze eveneens werkzaam geweest als beleidsmedewerker onderzoek binnen de HAN. De werkzaamheden betroffen de implementatie van de onderzoeksfunctie binnen het hbo in het algemeen en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen in het bijzonder.

Vanaf oktober 2010 is ze full time werkzaam als senior onderzoeker voor de Faculteit Educatie van de HAN. Onderzoeksexpertise ligt op het terrein van curriculumontwikkeling, opleidingsdidactiek en seksediversiteit bij studenten. Onderzoeksprojecten waar ze nu mee bezig is zijn onder meer: evaluatie van een vernieuwd curriculum, verhoging rendement vanuit een sekseperspectief en een onderzoeksproject op de pabo: Meer Mans. Als adviseur was ze betrokken bij de oprichting van een academische lerarenopleiding primair onderwijs in Nijmegen. De laatste jaren heeft ze in opdracht van de NVAO meegewerkt aan de toetsing van nieuw gestarte ALPO's (Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs), de herbeoordeling van pabo's en het beoordelen van opleidingsscholen.

Internationaal:

Mevrouw Geerdink werkt intensief samen met de Vlaamse collega's binnen de redactie van het Tijdschrift voor Lerarenopleiders. Als hoofdredacteur heeft zij ook contact met het bestuur van de VELOV (Vereniging voor Lerarenopleiders Vlaanderen).

Ze is lid van de Association for Teacher Educators Europe (ATEE) en lid van de EAPRIL (European Association for Practitioner Research on Improving Learning). Voorts is zij als reviewer actief voor:

-European Journal for Teacher Education

-Teaching and Teacher Education

-Teachers and Teaching

In het verleden heeft zij intensief samengewerkt door studentenuitwisseling met de lerarenopleiding Roehampton in Londen. Afgelopen jaar (mei 2010) heeft ze een bezoek gebracht en gesproken op een internationaal congres in Marrakech, Marokko, georganiseerd door hen. De HAN werkt intensief samen met die lerarenopleiding.

Ir René S. Kloosterman

De heer Kloosterman heeft na zijn studie Technische Bedrijfskunde (TUE, 1991) gewerkt voor het adviesbureau KPMG Consulting en sindsdien grote projecten uitgevoerd in de food-industry in binnen- en buitenland (Rusland, Kazachstan, Tsjechië, Curaçao). Sinds 1995 is hij actief als zelfstandig ondernemer en interimmanager.

Vanaf 2002 is hij actief op het gebied van onderwijsvisitaties, zowel in de hoedanigheid als directeur en later ook eigenaar van een VBI, als in de rol van commissievoorzitter.

Drs Henny Morshuis

Opleidingen

Radboud universiteit Sociale Wetenschappen: Interd.
Onderwijskunde, specialisatie beleid en
organisatie, 1989

Lerarenopleiding 1° graad Tilburg, 1974

Overzicht werkervaring

Periode vanaf 1 maart 2008

Instelling CINOP
 Functie Algemeen directeur/bestuurder

Periode vanaf 1 februari 2004 tot 1 maart 2008
 Instelling Hogeschool Domstad
 Functie Voorzitter College van Bestuur

Periode 1998 – 2004
 Instelling Rijnconsult B.V.
 Functie Partner/Organisatieadviseur/Manager

Periode 1990 – 1998
 Bedrijf Interstudie B.V., Centrum voor Onderwijsmanagement
 Functie Organisatieadviseur en Directielid

Periode 1989 – 1990
 Instelling IOWO, zelfstandige afdeling van de Radboud Universiteit
 Functie Adviseur/Trainer Hoger Onderwijs

Periode 1978 – 1989
 Instelling Hogeschool Arnhem en Nijmegen
 Functie Docent/Beleidsmedewerker/Adviseur/Trainer

Periode 1976 – 1978
 Instelling MBO en Voortgezet Onderwijs Nijmegen e.o.
 Functie Docent

Nevenfuncties

Lid van de Raad van Toezicht ROC A12

Lid van Raad van Toezicht Ziekenhuis Maartenskliniek Nijmegen/Woerden

Henk den Uijl behaalde in oktober 2011 zijn MA-graad Filosofie in Bedrijf aan de VU; hij behaalde daarvoor reeds de Ba Filosofie en BSc Bedrijfskunde aan de RUG. In 2009 en 2010 was hij wiskundedocent aan het Gomarus college te Groningen (HAVO/VWO2) en was huiswerkbegeleider voor PGB-leerlingen.

Bijlage 2 Programma visitatie

Programma 1 februari 2012: Verkenning		
12.30 - 14.00	Aankomst commissie, werklunch en interne vergadering	
14.00 - 14.45	Gesprek bestuur, directie en opleidingsmanagement	De heer H.C.M. (Henk) Mulders, College van bestuur
		Mevrouw M.R. (Manon) Ketz, directeur
		Mevrouw G. (Gabi) Brühne, manager onderwijs
		Mevrouw W. (Wilma) Prummel, manager onderwijs a.i.
14.45 - 15.30	Etalagemoment (profileren opl.)	Ellen van den Berg, lector Rich media & teacher learning
		Gabi Brühne, manager onderwijs
		Edmée Suasso, docent pedagogiek/ onderwijskunde, programmaleider Opleiden in de School
		Gerry Oldegbers, docent pedagogiek / onderwijskunde, voorzitter OWG
		Ineke ter Haar, projectleider academische opleidingsschool
		Nienke Grobbe, student
15.30 - 16.00	Inloopspreekuur	
16.00 - 17.00	Gesprek Raad van Advies PO	De heer M. Poppink, bestuurder Stichting Consent (openbaar)
		De heer H.v.d. Brink, bestuurder Stichting MarCant (protestants christelijk)
		De heer R. v.d. Vegt, alg. directeur Stichting KOE (katholiek)
	Gesprek met /ISB-ers	De heer J. Bornerbroek (Consent)
		De heer M. Haalboom (MarCant)
		Mevrouw M. Mos (St. KOE)
	Gesprek alumni	Michel de Wal
		Christel van Veen
		Sophie Keur- Heuvels
		Saskia Luttikhuis
Thirza Mullink		
17.00	Terugkoppeling door commissie aan CvB/ MT	

Programma 2 februari 2012: Verdieping		
08.30 - 09.00	Aankomst commissie	
09.00 - 10.00	Gesprek lectoraten/ lectoren	Cathy van Tuijl, lector lectoraat Gedrag- en leerproblemen
		Kees Vernooij, lector doorlopende leerlijnen: effectief taal- en leesonderwijs
		Mevrouw Anne de Jong, kenniskring lid lectoraat Rich media en teacher learning
10.00 - 10.15	Intern commissieoverleg	
10.15 - 11.45	Gesprek docenten, incl. afvaardiging examencommissie	Maurizio Bidoggia, docent re/wisk, lid MR
		Marielle Elsjan, docent PO, Onderwijswerkgroep (OWG), faseteam DT coord.
		Renée Beukers, docent OMW
		Anique Bokdam, docent Nederlands, lid examencie/ toetscie.
		Simone Soomers, docent bewegingsonderwijs, vakgroepvoorzitter, OWG, faseteam btb
		Henny Oude Maatman, docent lbv
		Elsbeth Ruitkamp, docent PO, OWG, faseteam WPB, opl. cie., MR
11.45 - 12.30	Lunch en intern commissieoverleg	
12.30 - 13.15	Gesprek studenten voltijd, leerjaren 1 tot en met 3	Anneloes ten Hagen, BB3B
		Chantal Busschers, BB3B
		Elsemiek de Lange, VK2C
		Johan Lamberts, VK1D
		José van Beesten, VO2B
		Lieke Venema, VO2A
		Lisanne Hogt, TT3
		Maarten Bruil, BB3B
		Marieke ter Voert, VK2C
		Marije Pot, VO2B
		Naomi de Wit, VO1B
		Nienke Grobbe, VO2A
		Wouter Vos, VK1E
13.15 - 14.00	Gesprek studenten voltijd, leerjaar 4	Annefleur Bosch, BB4A
		Ellen Hulleman, MB4B
		Marleen koelen, MB4A
		Rick Bloemberg, BB4A
14.00 - 14.30	Intern commissieoverleg	

14.30 - 15.15	Gesprek studenten deeltijd, leerjaren 1 tot en met 4	Stefan Leushuis, DT2SBB
		Peter Kamphuis, DT2SBB
		Hanneke van Wijk, DT1
		Martijn Raanhuis, DT1
		Judith Oude Engberink, DT2SOB
		Hanneke van Aken, DT4
15.15 - 16.30	Aanvullend onderzoek, formuleren conclusies	
16.30 - 17.00	Terugkoppeling resultaten, afsluiting van de visitatie voor CvB/MT	
17.00	Terugkoppeling aan het personeel in het MLO	

Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Aantal ingeschreven studenten per 1 oktober:						
Voltijd regulier en verkort	701	812	866	880	938	997
Deeltijd regulier / verkort	140	149	142	130	131	132
Masteropleiding	71	44	29	13	-	-
Totaal	912	1005	1037	1023	1069	1129
% mannelijk	24%	23%	20%	24%	20%	18%
Instroom studenten per 1 oktober:						
Voltijd regulier en verkort	180	258	279	261	284	335
Deeltijd regulier / verkort	49	56	68	69	46	31
Masteropleiding	41	15	20	13	-	-
Totaal	270	329	367	343	330	366
% mannelijk	31%	28%	22%	25%	26%	22%

Rendementen bachelor						
	Instroom	Instroom	Instroom	Instroom	Instroom	Instroom
	09/10	08/09	07/08	06/07	05/06	04/05
Voltijd: propedeuse in 2 jaar behaald (in % instroom)	50%	51%	35%	36%	35%	43%
Voltijd propedeuse in 2 jaar behaald (in % gestart aan de hoofdfase)	92%	97%	62%	62%	61%	60%
Voltijd propedeuse in 2 jaar behaald: aantallen	138	138	101	124	123	156
	Instroom	Instroom	Instroom	Instroom	Instroom	Instroom
	09/10	08/09	07/08	06/07	05/06	04/05
Deeltijd: propedeuse in 2 jaar behaald (in % instroom)	52%	44%	17%	25%	16%	16%
Deeltijd propedeuse in 2 jaar behaald (in % gestart aan de hoofdfase)	94%	89%	40%	50%	100%	50%
Deeltijd propedeuse in 2 jaar behaald: in aantallen	30	32	6	4	3	5

	Instream	Instream	Instream	Instream	Instream
	06/07	05/06	04/05	03/04	02/03
Voltijd: diplomarendement na 5 jaar (in % instroom)	46%	42%	53%	53%	60%
Deeltijd: diplomarendement na 5 jaar (in % instroom)	35%	21%	25%	38%	47%
Voltijd: diplomarendement na 5 jaar (in % van gestart aan de hoofdfase)	74%	68%	70%	74%	83%
Deeltijd: diplomarendement na 5 jaar (in % van gestart aan de hoofdfase)	58%	43%	42%	55%	71%
Voltijd: aantallen diploma's	157	141	191	152	157
Deeltijd: aantallen diploma's	14	10	16	33	31
	Instream	Instream	Instream	Instream	Instream
	10/11	09/10	08/09	07/08	06/07
Uitval totaal binnen 1 jaar (in % instroom):	47%	41%	43%	43%	39%
Uitval voltijd binnen 1 jaar (in % instroom):	49%	45%	43%	42%	38%
Uitval deeltijd binnen 1 jaar (in % instroom):	38%	38%	45%	45%	48%
	Uitstroom	Uitstroom	Uitstroom	Uitstroom	Uitstroom
	10/11	09/10	08/09	07/08	06/07
Voltijd studenten: gemiddelde studieduur in maanden:					
Gediplomeerden	52	51	48	47	46
Uitvallers	13	12	16	14	15

Student/docent ratio

	2011	2010	2009	2008	Gemiddeld
Aantal studenten op 1/10 (bachelor en master)	912	1.005	1.037	1.023	994
Fte docenten per 31/12(bachelor, master en overige activiteiten)	57,8	64,0	68,5	62,7	63,3
Docent-student ratio	15,8	15,7	15,1	16,3	15,7
NB: de HES heeft relatief veel overige activiteiten, waarvoor ook docenten worden ingezet					

Contacturen

Jaar	Klasse!		OidS/Top	
	Contacturen hogeschool	Contacturen stageschool	Contacturen hogeschool	Contacturen stageschool
1	20	8	15	16
2	14	8	13	16
3	12	16	12	16
4	8	16	8	16

Deeltijd

Alle jaren: 6 contacturen op de hogeschool en 8 tot 16 contacturen op de stageschool

Bijlage 4 Eindkwalificaties

Interpersoonlijk competent

De leraar geeft op een goede manier leiding, schept een vriendelijke en coöperatieve sfeer, brengt open communicatie tot stand en kan dit beargumenteren.

Pedagogisch competent

De leraar creëert een veilige leeromgeving in zijn groep en zijn lessen en kan dit beargumenteren.

(Vak)didactisch competent

De leraar ontwerpt een krachtige leeromgeving in zijn groep en zijn lessen en kan dit beargumenteren.

Organisatorisch competent

De leraar zorgt voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte sfeer in zijn klas en zijn lessen en kan dit beargumenteren.

Competent in het samenwerken met collega's

De leraar levert zijn bijdrage aan een goed pedagogisch en didactisch klimaat op zijn school, aan goede onderlinge samenwerking en aan een goede schoolorganisatie en kan zijn bijdrage beargumenteren.

Competent in het samenwerken in en met de omgeving

De leraar levert in het belang van de kinderen zijn bijdrage aan een goede samenwerking met mensen en instellingen in de omgeving van de school en kan dit beargumenteren.

Bijlage 5 Programmaoverzicht

	Majorfase					Minorfase	Majorfase	
	Studiejaar 1		Studiejaar 2		Studiejaar 3		Studiejaar 4	
	Opleidingsbekwaam		Beroepstaken- bekwaam		Werkplekbekwaam		Startbekwaam	
	Oriëntatie en selectie		Verdieping		Verdieping en integratie Passend onderwijs en handelings- gericht werken	Profilering Passend onderwijs en handelings- gericht werken	Verbreiding	Verdieping
	Competenties incl. kennisbases		Competenties incl. kennisbases		Competenties incl. kennisbases	Uitstroompr ofiel het jongere (JK) of oudere kind (OK)	Minoren en vrije keuze	Definitief aantonen competenti es
Semester	1	2	3	4	5	6	7	8
Onderwijseenheden per semester	BT1 Vakken lijn 1	BT 2 Vakken lijn 2	BT 3 Vakke nlijn 3	BT4 Vakken lijn 4	BT5 Vakkenlijn 5	Leeftijdsmin or JK of OK	Loopbaanmin or of Internationale studie of stage of vrije keuzeruimte	LIO stage OK of LIO stage JK en Onderzoek
ECTS per semester	30	30	30	30	30	30	30	30
Beroepsthema	4	4	4	4	4	29	29	29
Nederlands	2	2	3	3				
Rekenen/Wiskunde	2	2	3	3				
Pedagogiek/onderwijs skunde	2	2	2	2				
Wetenschappelijke oriëntatie	1		1	1				
Kunstzinnige oriëntatie	4	2	3	2				
Oriëntatie mens & wereld	3	4	3	2				
Beroepsidentiteit / LBV	2	2	2	2				
Bewegingsonderwijs		2	1	1				
Schrijven		1		1				
Engels		1		1				
ICT	1			1				
Vrije ECTS	1		1					
Stage	6	6	6	6	6			
Studieloopbaanbega leiding	2	2	1	1	1	1	1	1
Totaal	60		60		60		60	

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

- Kritische reflectie
- Eindwerkstukken (19 stuks)
- Fasegidsen
- Toetsen
- Toetsplannen
- Toetsbeleid
- Handboek toetsen
- Materialen
- Studiehandleidingen
- Stagehandleiding
- SOT-opdrachten
- Notulen Raad van Advies
- Jaarverslagen examencommissie
- Masterplan 2010 – 2012
- Instellingsplan 2011 – 2014
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek
- Studentenenquêtes

Bijlage 7 Onafhankelijkheidsverklaringen

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de Lerarenopleiding Basisonderwijs van de Hogeschool Edith Stein in de rol van extern deskundige. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

16 jan. 2012

Handtekening:

Naam:

J. H. Morshuis

Datum:

Plaats:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de Lerarenopleiding Basisonderwijs van de Hogeschool Edith Stein in de rol van student. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam: Henk den Uyl

Datum: 31 januari 2012

Plaats: Groningen

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

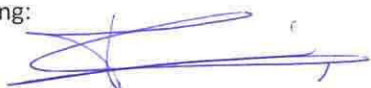
Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de Lerarenopleiding Basisonderwijs van de Hogeschool Edith Stein in de rol van secretaris. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

Tihia Buising

Datum:

31-1-2012

Plaats:

Utrecht

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de Lerarenopleiding Basisonderwijs van de Hogeschool Edith Stein in de rol van voorzitter. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

Datum:

1 feb 2012

Plaats:

Hengelo

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring

voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende verklaart hierbij het volgende:

Ik ben verzocht op te treden als lid van de visitatiecommissie van de Lerarenopleiding Basisonderwijs van de Hogeschool Edith Stein in de rol van extern deskundige. Ik ben bereid en in staat deze rol te vervullen op een wijze die overeenkomt met de NVAO Gedragscode voor Panelleden.

Tevens verklaar ik hierbij

- geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker/docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken;
- op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Aldus opgemaakt,

Handtekening:

Naam:

G.M.T. Geendink

Datum:

31-1-2012

Plaats:

Nijmegen